

8  
БИБЛИОТЕКА „ВИСША ПСИХИЧНА НАУКА“.

Серия от беседи

◀ ПО ▶

Великите загадки за  
ВСЕЛЕННАТА, АЗ<sup>А</sup> и БОГА

(според учението на древните индуски мъдрци,  
съпоставено с най-новите придобивки на  
западната наука).

СЕРИЯ А.

I-а ВСТЪПЪТЕЛНА БЕСЕДА

ПРОЗОРЛИВОСТТА НА

ИНДИЙСКИТЕ МЪДРЕЦИ

ИЛИ

ПЪТЯ КЪМ СЪВЪРШЕНСТВОТО.

от Брахман Чатерджи.

Стара-Загора,  
печатница „НАПРЕДЖК“  
1922.

I-A

# Встѣпителна Беседа.

ПРОЗОРЛИВОСТТА на :: ::

:: :: ИНДУСКИТЕ МЖДРЕЦИ

☉ или ☽

Пѣтя към сѣвршенството.



Стара-Загора,  
печатница „НАПРЕДЖК“  
1922.





# ПРЕДГОВОР.

С настоящата брошурка, която е една встъпителна беседа, нещо като предисловие, са туря началото на изданието на една серия от беседи, в които са третирали най-великите, най-трепещущите въпроси по Мироучението, Миросазданието, еволюцията на всемира, на формите и на живота изцяло взет; въпросите за живота, за смъртта в отделните форми от гледището на Индуските мъдрци, които вече, и по признанието на най-видните водители на западноевропейските научна и философска мисъл, най-рано и най-правилно са ги разрешили. Изящните творения, от които са извлечени беседите, са написани от двамата добре известни на западния учен свят Индуски професори Брахман Чатерджи и Йорг Рамачарака—дълбоки познавачи на родната тем Источна Наука и Философия, а също и на Западните, които са изучили основно в най-големите центрове на западноевропейската културна мисъл и цивилизация. Те там са чели реферати на тия теми и са революционизирали, тъй да се каже, западната мисъл, като са завладели върховните ѝ представители. На български някои от тези беседи изцяло преведени, а някои в извлечение предаваме, като сме гледали да се не пропусне нищо от съществено важното и оригиналното. Те ще бъдат издавани по една и по две завършени беседи в брошурка в две серии: в първата серия са третирали и изучават въпросите по интелектуалния път, свойствен нам на живущите



под режима на западната култура и цивилизация; а в втората серия — по пътя на непосредственото познание, по пътя на интуицията, по който път Источните мъдрци още в най дълбоката древност получавали, а и сега получават, като откровения разрешението на всички въпроси. Така изучавани по единия и другия път, всеки ще може не само да научи и разбере, но и от личен опит да са убеди в правотата на разрешението на великите загадки.

Двете серий брошурки ще съставляват една обща „Библиотека за висша психична наука“, от която сериозния четец ще има всичката възможност да развие в себе си не само съзнанието и самосъзнанието си като интелигентен представител на човеческия род, но и свърхсъзнанието на божествеността, която носи в себе си. Това пък ще му даде нови сили и кураж да продължава вечния си път. Защото живота е цяла верига от животи и целта му е развитието, разкриенето и растежа. Ний не се ласкаем от надеждата, че тия прекрасни беседи ще бъдат жадно поглъщани от масата читатели на увлекателните модни булевардни романичета и кални брошурки, с които са тровят душите на съвременната ни младеж; но който е дорасъл до степента да възлюбват душата му великите проблеми, ще ги направи своя настолна книга, ще ги препрочита и изучава, а, ако започне да са ръководи в живота си по правилата, изложени в тях, той ще порастне с векове, ще надрастне съвременниците си; защото казано е: „Много са званите, но малко избраните“ по житейския път.

*От уредника на библиотеката.*

# ПЪТЯ КЪМ СЪВЪРШЕНСТВОТО.

Още от времето на Александра Велики, а даже и по рано Индия е била за западните народи страна на философите, на мистиците, на ясновидящите и на мъдреците. Даже в днешно време интелигентний наблюдател на запада, който може да се меши из народа на истока и да го опознава малко от малко, може да влезе в сношение там с хора ясновидящи, философи и мъдречи, толкова дълбоки в своите знания, толкова проникателни в своето гледище, колкото мъдреците и ясновидящите хора на древността, за които сте слушали да се приказва.

Тези „яснозрящи“ хора на Индия, или тези „Риши“, както по санскритски ги наричат, в древността сж казвали и днес казват, че знаят и познават нещата, които сж отвжд познанието на обикновенното човечество. Туй, което виждат зад проявената физическа природа; туй, което сж виждали през всички времена на древността, те го назовават с родовото име Веда, Веди.

Термина Веда или Веди днес е познат; под това име обикновенно разбират свещенните писания на Индусите или по скоро откровенията, дадени на древния индийски народ,

Но това, което образования Индус разбира под термина ВЕДА, е сжвсем друго нещо. За да може да се схване значението, което такжв индус дава на този термин и това, за което той загатва, като говори за туй що Ведите учат, трябва испърво да се разбере, как Индуския мъдрец разглежда вселенната.



Един от санскритските термини, с които означават вселенната е терминът „Йагат“ и, може би няма друга дума, която по точно да изразява туй, което индуския мъдрец мисли за вселенната; защото този термин означава непрестанно и всегашно движение и преобразуване; тя означава нещо, което никога не остава едно и също нещо в два кои да е последователни моменти, а което постоянно и бърже минава от една форма в друга — постоянно се преформира.

От гореказаното вий ще схваните, че индуският мъдрец разглежда целата вселенна като една серия от движения, — постоянни и последователни изменения; ката един прилив на енергия или Карма, както той го нарича.

Тъй постановено това, индуските мъдrecи казват, че в всичкото протежение на целата проявена вселенна, няма нищо неподвижно, а има само движение и видоизменение и че всичките тези серии изменения сж свързани една за друга с връзката на причината и последствието от нея. Тук Индуският философ е почти изцяло в сжгласие с последните учения на науката, която не признава в вселенната друго освен една серия от непрестанно преобразуващи се енергии.

Прочее тези движения сжставляват един вид нещо като последователни музикални тонове и ний, ако щете, можем да ги смятраме като трептения от различни степени.

После индуските философи казват, че всички видими предмети, всичко което сжществува в вселенната, сж само (агрегати) производни на трепте-



нията. Ако ги попитат: „А какво нещо е туй което трепти? Кое е това, което се движи“? — Те ще ви кажат: Има наистина едно нещо, което се движи (трепти), но вий не ще го намерите в туй, което химиците наричат атом. В очите на Индуският мъдрец тези атоми на химиците сжвсем не сж атоми; защото, макар науката да ги разглежда като неделими, в сжщност те сж делими. За него не само Химическите елементи на науката сж сложни субстанции (вещества), но даже най тжнкото, най субтилното от тех, което до сега науката е открила — ефира (етера) е сложна сжставна субстанция, производна от по тжнки по неуловими елементи. Значи самия етер е серия от движения и, ако вий пожелаете да намерите онова нещо, което трепти в основата на този етер, Индуския философ ще поиска да се покачите с него по високо и още по високо. Той ще ви накара да премините с него през царството на душевните вжлнения (емоциите), през царството на мисжлта, за да ви заведе в царство на природата, в което живее и се движи духа човеческий; гдето се намират най вжзвишените мисли за братство, за любов, за набожност и самопожертвување; гдето се намира всичко туй, което сжединява (слива) човека с човека, всичко което поддържа в единна целост проявения Космос.

Когато сте достигнали това вжзвишено духовно царство, само тогава вий можете да схванете, да разбере, коя е основата на движението в вселенната достжпна още за схващанието. Но колкото да бждете и тогава близодо истината, близо до това, което движи целата природа, пак в това духовно цар-

ство на природата вий не сте са допрели до крайната точка; не сте достигнали още неделимата субстанция, движенията на която съставляват самата природа.

Мждреца ще поиска да направите още една крачка напред за да стигнете до онова, което той нарича Нирвана, Мокша, Бог или Брама...; наречете го, както щете, но идеята е все една и съща; защото то е неделимата субстанция, която са намира в корена на всека проявена форма; само то е реалността, която се движи; всичко останало не е освен движение на тая реалност; то само е неделимата точка, реалния атом; всичко останало е само трептение на тази точка в времето и пространството.

Ако знаяхте това схващание на природата от Индуските мждреци, вий щехте да разберете, как те съ достигнали до там, да я разглеждат, като съставена от един вид серия от последователни царства (полета) и всеко от тези царства, полета, среди, ако щете, като съставено от един сбор от определени трептения.

Тъй прочее най тънките, най сютбилните, най възвишещите трептения съ тези, които съставляват духовния мир; света, който е най блиско до Нирвана. Колкото тия движения, тези трептения намаляват по сила и бързина, стават, тъй да се каже, по гъсти и по гъсти, свършват с едно състяване на средата до известна граница и се появяват в един даден момент, като субстанция (вещество) от менталния свет (менталното поле).

Менталния свет за свой ред или, по добре



казано, трептенията, които образуват това, което ний наричаме мисъл, слизат по долу, по ниско в вселенната, като затежняват все повече и повече и свършват с проявяването си като субстанция от един непосредствено по нисък свет—света на емоциите.

После тези същите движения още по съгъстени, още по тежки се явяват като субстанция от физически свет, в която се съдържат веществата от най тънкия, най нежния ефир, дори до най гъстата най тежката материя.

Такива съ природните царства или различните светове, които съставляват вселенната; те съ съставени от разни видове движения и тези движения ни се показват под вид на осезаема субстанция.

Ако разполагах с повече време, щех да ви обясня, че понятието за осезаемите неща, които ни се струват материални неща, се образува в нас от движенията на външния свет; а ний можем да долавяме тези движения, защото и в нашите сърдца има от тази единна и неделима субстанция, която трепти в основата на целата вселенна.

И действително, когато аз разбирам неделимостта, когато аз познавам субстанцията на реалността в известно нещо вън от мене, това е чисто и просто пренасяние знанието от моята вътрешност, гдето то е реално, на вън, гдето то не е освен привидно...

Но аз немам време да влизам по този предмет в подробни обяснения.\*) Нека се задоволим да схванем, да разберем добре индуското учение за

---

\*) Това подробно ще бъде обяснено в по-нататъшните беседи.



строежа на вселенната; че тя се състои от една серия разновидни (по бързина и ширина) движения, а пък същината, която се движи в основата на целата природа и която чрез нейните видоизменения създава разните нейни свойства, е Бог.

И тъй ако сега приемете това схващане за вселенната, вий тъй също лесно ще разберете, че индусът може да я разглежда и от други гледни точки.

Той може да я разглежда и като хармония от цветове, проявяваща се в времето и пространството под вид на чудесни геометрически форми или още, като музикална хармония, или най после, като мисъл на едно съзнателно същество.

Вий твърде добре знаете, че всички цветни форми, които виждате с физическите си очи около вас, съж само отговор на вашето съзнание, на вашето схващане известни видове външни трептения

На това нема нужда да наблегам, защото физиологията и психологията добре го обясняват. Вий твърде добре знаете, че като чувате и, схващате един звук, вий в същност отговаряте с едно трептение на вашето съзнание на външните трептения, които съж достигнали до вас чрез посредството на вашата органи.

Ако такъв е закона, чрез който ний чуваме един звук или виждаме един цвет, вий ще разберете как ни е възможно да схванем, било като цвят, било като звук, всички движения на природата щом станем способни да отговаряме на тези движения чрез навика ни да гладаме или да чуваме.

Тъж индуса разглежда и схваща вселенната

Първоначално, казва той — вселенната е чисто и просто едно движение; от това следва, че тази вселенна може да се покаже като звук или като цвет на едно същество, което съзнава тези движения; колкото схванатото трептение е по нежно, толкова по нежни и по възвишени и изящни съцветия и звука. Действително, казва Индусът, ако бяхме достатъчно чувствителни, достатъчно възприемливи за тях, ний щяхме да можем да проникваме в всички неща и да виждаме в тях чудесни цветове и да чуваме пак в тях чудесни възхитителни звукове.

Тези именно трептения той нарича музика на вселенната, или ВЕДИ. Ето какво виждат и схващат мъдреците в основата на проявената вселенна. И колкото по далеч отиват в прозирането си в отвъд физическата природа, толкова по ясно виждат хармонията на цветовете и чуват звуковата хармония,

Вие можете, ако обичате, да наречете това музика на природата, хармония на сферите или идеална живопис на Бога в вселенната. Индусите това именно виждат в природата и го наричат Веди. Това е музиката на природата, произвеждана от събитията (най-тънките) трептения, които съществуват във всички физически форми. Тъй същото, казват те, (това което инжк не би и могло да бъде разбрано), че вселенната е била създадена чрез звуковете на Ведите, (а факта, че звука строи правилни геометрически форми, е доказан от съвременната наука); те прибавят още, че всички тези движения в вселенната, като произлизащи от Единното Начало, което е разумно начало, съществуват в действителност мис-



лите на този разумен принцип (начало), — следователно сж сжставени от мислите на Бога. Именно мислите на божеството, казват те, са явяват като движение в вселенната и свеждат ту в форма на цветовете, ту в форма на звукове, според природата на сжществото, което ги възприема. Природата значи е просто мислътa и словото на Бога.\*)

Сега тези мъдреци казват още, че за всеки човек е възможно да издигне сжзнанието си отвъд физичността на предметите и да сжзре, (да схване) тези трептения на божественното сжщество. Това именно пронизателно прозрение на мъдреците е наречено от друга гледна точка Веди. Това е то откровението — както Индусът го разбира.

Това откровение не е било по привилегия дадено само в древността на тогавашните мъдреци и ясновидци; то сжществува и се дава на всекиго, в секо време, в всяка епоха и всекаде, стига човек да пожелае да получи това откровение и се устреми да следва и действително следва метода на себекултивиранието, на себеразвитието в тази посока. За развиванието в човека тези способности, които дават това божествено прозрение има един определен път; но за да се разбере [възможността на това развитие, трябва да се узнае, изучи как, по какъв начин е сжставено човешкото сжщество, как то придобива познанието и КАК ТО СЕ РАЗВИВА.

Макар и да е невъзможно да се сгжстят всички тия идеи, за да се обяснят с няколко думи, без

---

\*) „В начало бе слово и слова бе в Бога и Бог бе Слово“, Ев. Иоан.



да се даде на нещата погрешно и забъркано обяснение, аз пак ще се опитам, до колкото мога да ви дам за тях по възможност по ясна представа. За Индуса природата се състои от сбор, от светове и царства (полета), гдето пак всеки от тези светове, от тия царства не е сам по себе си освен един сбор от трептения или движения; също тъй и човекът е една сложна организация съставена от различни движения. Всека известна съвкупност от тези движения в човешката природа, която го съставлява, може да представлява и представлява известен фактор в едно от природните царства, съставено от същия вид движения. Тези фактори в състава на човешкото същество са следните:

1-о. Най напред физическото му тело, съставено от физическо вещество (субстанция) или от сбор трептения (най тежките) в природата, които ний наричаме физическа материя.

2-о, Друг един органически сбор съставен от по тънко вещество от колкото физическото. Видоизмененията, които претърпява този втори фактор, дават място на това, което наричаме усети (чувствувания), емоции, удоволствия, болки, скърби и пр. Затуй този втори организъм на човешкото същество може да се нарече чувствено тело или тело на душевните явления, на емоциите.

3-о. Третия тъй да се каже механизъм на човешкото същество е този, трептенията на който се изразяват в мисли или конкретни идеи. Този трети фактор се състои от сбор материи или трептения от по висш порядък от колкото този на чувственото тело.

4-о. Четвъртий фактор е този, трептенията на който се изразяват под формата на отвлечени мисли и идеи, под форма на чист разум, на абстрактни или отвлечени познания за различие от конкретните идеи, които сж продукт на предшествуюция (третия) факторъ. Този фактор, който се изразява чрез серия от отвлечени схващания, може да се нарече абстрактен или висш ментал или ментално тело, за различие от предишното, което ще наречем конкретно или нисше ментално тело.

5-о. Като сжставна част на човешката природа влиза и един духовен елемент, т. е., това което изразява идеите за всемирно братство, всеобща любов, преданност и абсолютно безкористие и себеотрицание. Тези явления в човешката натура са сжщо трептения на един нов фактор, когото ний ще наречем духовно тело, духовен организъм, сжставен от това, което е най-нежно, най-тънко, най-възвишено в веществото на проявената вселенна.

Не желая да претоварвам памятьта ви с всички технически санскритски имена, с които назовават разните тези фактори. Онези, които желаят да научат нещо повече по този предмет, нека прочетат сжчиненията на г-жа Ана Безант: „ЧОВЕКЪТ И НЕГОВИТЕ ТЕЛА“ и „ДРЕВНЯТА МЖДРОСТ“ или още и серията сказки, които аз джржах в Брюксел, публикувани под заглавието: „ПОТАЙНАТА РЕЛИГИОЗНА ФИЛОСОФИЯ НА ИНДИЯ“.\*) Ако пжк искате да си сжставите още по-точна идея и избегнете възможните забжрквания в терминологията,

\*) И беседите, които ще следват подир настоящата беседа.



най-добре ще направите да прочетете написаната в „Revue théosophique anglaise“ статия от един Йоги под заглавието: „Lettres interessantes d'un Yogui hindou“.

Под името Йоги ний-разбираме човек, който е развил в себе си или е на път да развие тази пронитателност, това ясновидение, за което говорихдо сега.

За сега доста е да знаете, че човека се състои от тази серия фактори: 1-о ФИЗИЧЕСКО ТЕЛО, 2-о ТЕЛО НА ЕМОЦИИТЕ, 3-о Тело на конкретната мисъл или НИЗШЕ МЕНТАЛНО, 4-о Тело на абстрактната мисъл или ВИЗШЕ МЕНТАЛНО и най-после 5-о Духовната природа на човека или ДУХОВНО ТЕЛО. Целата тази серия от принципи (начала) в човешката природа се състои от все по-тънки и по-нежни вещества, а духовната му природа е съставена от най-нежната, най-субтилната субстанция.

И тъй всички тези фактори на човешката природа са подложени на изменения. Вий знаете, че физическото тело се променява постоянно; че емоциите също се изменят всеки момент, че вашие конкретни мисли и абстрактни идеи, вашите чувства, духовните ви идеи са предмет на постоянни трансформации, на постоянно развитие. Всичко в нашата природа се променява; самото растение, какво е, ако не едно променение, едно определено преобразуване?

От самия факт, че те се изменяват и вий знаете за това изменение показва, че трябва да има в вас нещо, което не претърпява изменение, а преживява и чувствува промените във всички тези фактори. Този неизменяем елемент у нас, този сви-



детел на всички изменения е наречен от Индусите божественна душа или на санскитски АТМА (Атман).

И тжй, всичко в човека има пет изменяеми фактори и един вечен, неизменен принцип (начало), който е Божественната субстанция в човека.

Всеки човек е съставен от тези принципи и растежът т. е. това, което наричат *еволюция* на човешкото същество, е просто последователно организиране на разните тези фактори от неговата природа и в същото време един вид пречистване и изтъняване на същите фактори.

До колкото човек извършва това организиране и пречистване, до толкова той става способен да отговаря на трептенията на разните светове от вселенната, а следователно да ги схваща и разбира.

Както знаете, вий сте напълно съзнателни за физическия свет, чрез физическото си тело т. е., като усещате, схващате един физически предмет, вий просто посредством физическото си тело отговаряте на известни трептения на материалния свет.

Но вий също знаете, че в физическия свет има безкрайно много трептения, които за сега още не съзнавате. Защо? Просто защото още физическото ви тело няма необходимо нуждната организация; то няма още това, което му трябва, за да може да отговаря на тези трептения, които са твърде тънки за него.

Ако вий можахте да организирате физическото си тело, тжй че да го направите способно да схваща, да чувствува тези трептения, които сега ви избегват, вий щехте да станете съзнателни за тех

т. е. ще можете да им отговоряте.

Аз ще се опитам да ви разясна с един пример. Предположете си, че имате един музикален инструмент с две корди: като дръпните едната корда, вий ще произведете едно симфоническо трептение и в другата корда, ако разбира се в опъването и на двете корди има едно определено съотношение. Но, ако тези две жици не сж нагласени една спремо друга по известен начин, трептението на едната не ще причини трептение в другата. Следователно начина по който втората корда ще отговори на трептенията на първата зависи изключително от взаимоотношението, което съществува между двете корди т. е., от начина по който сж нагласени. Ако нема сжгласие по между им, нема да има предизвикан отговор; ако пжк има едно малко много сжвършено нагласяване, ще има за резултат редица музикални тонове.

И тжй вий можете да разглеждате физическата вселенна, като едната от тези корди, а физическата природа на човека, като втората; *физическия свят е в постоянно трептение под действието на физическите сили; ако вий поискате да станете сжзнателен за тези трептения т. е., да станете способен да ги възпроизведеждате в вас, трябва вашето физическо тело да бжде хармонически нагласено с физическата природа, която ви заобикаля, за да могат трептенията ѝ да извикват в вас точния им отговор. Тогавя вече нищо в физическия свят нема да остане за вас скрито и незнaйно.*

И туй, което наричаме растеж на човека, в сжщност е постепенно нагласяване елементите на



неговото естество, потребно му за да стане той сжзнателен за всичките трептения в физическата вселенна; *значи трябва човекът да нагласи телото си в хармония с физическия свет.*

Сега нека пренесем сжщата тази аналогия малко по на високо. Аз ви казах вече, че човек в себе си има и други фактори и този от тех, който стои непосредствено по-горе от физическата му природа е емоционалната му природа, природата на желанията му. А да сжответствува на тази втора човешка природа има цял един свят около нас; цял един свят пжлен с чувства, желания и усещания, а освен тех напжлен още и сжс сжщества, сжставени от субстанции от сжщото естество. Някои от обитателите на този втори свят, може би са били преди някое време физически сжщества като нас, после изгубили физическото си тело и вий ги наричат мжртви; но те не сж по-мжртви от вас, нещо повече, те сж по-живи от вас! Този свет, тази вселена някога са наричали астрален свет и вжв вас си вий притежавате неговото сжответствие, което наричат астрално тело, сжставено от сжщата емоционална субстанция, както физическото ви тело е сжставено от сжщото вещество, от което се сжстои физическия свят.

Сега, ако вий искате да станете сжзнателен за този отстранен свят, който ви заобикаля, не ви остава нищо друго освен да организирате вашето астрално тело в сжгласие с него свят.

*Ако вий успяете да направите това организиране напжлно добре, вий ще чувствувате душевните вжлнения на себе-подобните си и ще придо-*

*биете ясно и пълно разбиране и чувствувание съществата, които обитават този свет, около вас; тогава смъртта ще престане да бжде за вас един ужас, защото ще знаете добре, какво става с човека непосредствено след като умре тук.*

И тъй последователно до колкото сполучвате да организирате вашата низша ментална, вашата визша ментална природа и най-после и духовната си природа; до колкото вий сполучите да поставите в аккорд, в съгласие всички тези фактори на вашата природа със съответните светове на вселенната, вий последователно ще станете съзнателни за всички тези светове и всичките завеси, които сега ги скриват за очите ви, ще се вдигнат една след друга.

*Тогава природата, цялата вселенна, ще стане за вас една отворена книга и вий ще станете един истински ясновидец. Смъртта нищо вече нема да скрива от вас, а времето и пространството нема да имат за вас никакви мистерии, никакви тайни.*

Ето как човек постепенно се развива бавно, но сигурно посредством нагласяването на последователните фактори от своята природа; но очевидно е, че от никого това не може да бжде постигнато бърже и изведнъж.

Това трениране, това нагласяване обаче може да бжде направено от всекиго от вас, ако той е способен търпеливо да върви из начертания път за всичките времена; защото не забравяйте, че никое усилие не се губи; всяко действие, което упражняваме чрез нашата физическа природа върху физическия свят, всичко което чувствуваме, всички



наши мисленни дейности, правят постепенното развитие на развитието на нашата абстрактна природа, на нашия визш, абстрактен ментал.

А този визш абстрактен ментал не се развива бързо и само чрез дейността ни през време на едно наше земно съществуване, а през цела верига безбройни превъплотявания на физическия свят т. е. човешката душа, която е неговата абстрактна природа се развива постепенно през цела една дълга верига от повтаряни проявявания в земния живот.

Всеки път когато душата се преражда, тя прибавя по нещо към своята натура, към своя отвлечен характер, благодарение на опитността, която ѝ доставя всяко земно просъществуване,—всеки един нейн живот на земята. По тези именно причини, когато едно дете се роди, забелязва се, че то изведнаж проявява известен вроден характер, вродени качества, свойственни само нему; това е неговата индивидуалност и тя е различна у разните деца; у някои тя е по-силна, у някои по-слаба: едно се ражда с интелигентността на гений, друго със студена, апатична природа; едно се ражда с моралните качества на светеца, друго пък — почти без никакъв контрол върху моралната си природа.

Всички тези вродени характерни черти не са освен общия сбор равнодействующих от постепенно събираните в душата му, (в отвлечената мисъл на индивидуума) опитности през миналите му съществувания; *човекът, който си е построил вече тази абстрактна индивидуалност и който е достигнал до там, в който може да контролира по волята си сво-*

ята физическа, астрална и ментална природа, може вече да се надева, че ще развие това прозрение, (за което ви говорих) през кое да е близко превъплотяване. Той е достигнал вече до там в пътя на развитието на своя индивидуален характер, щото да може да побеждава физическата си природа, да пречиства моралната и да отмахва от себе си страстите; той вече е готов да почне настойчиво култивирането на своя интелект, като постоянно прибавя по нещо полезно за доразвиването на абстрактивното си същество.

Като работи усърдно в това направление, той образува своя характер, а когато умре, физическото му тело се унищожава, емоционалната му природа се разсейва постепенно, низшата му ментална природа също се разсипва, а само абстрактната задържа и запазва есенцията от всичките опитности, които този живот му е доставил. Всички тези опитности се прибавят към абстрактната му природа и, когато детето отново се роди, изведнаж показва сборната равнодействующа от придобитите в по-предишните животи характерни черти.

И тъй нищо не е изгубено; ако човека не е още достатъчно доразвил индивидуалния си характер, той може да почне да доразвива тази си способност и когато след една продължителна настойчивост, през цела редица превъплощения сполучи, може вече да мисли и реши да влезе в пътя на мистичната тренировка и да развие в себе си ясновидението на святията и на мъдреца.

По този начин рано или късно някога ще дойде време и ний да достигнем да притежаваме



исканите характерни черти за да следваме пжтя на физическото развитие на Йога. Но това можем да постигнем само, когато станем господари на нашата природа, на нашия физически, емоционален и ментален антураж; тогава само ний сме готови да следваме пжтя.

*Еднаж достигнал до тази точка на развитие, Индийския мъдрец ни учи, че още трябва да развием в себе си известни определени характерни черти.*

На технически език тези характерни черти наричат **ЧЕТРИТЕ НАИМЕНОВАНИ КАЧЕСТВА ИЛИ ТИТЛИ.**

Аз тук нема да ви давам подробни обяснения за тех; ако искате да научите нещо повече за тех, прочетете: „Невидимите помагачи“ от Ледбитер и „Пжтя на ученика“ от г-жа А. Безант; тези пжк които знаят санскритски, могат да вземат кое да е от сжчиненията на „Веданта“ и там ще намерят да се описват и тжлкуват всичките тези четири наименовани качества.

Аз ще ги спомена за сега мимоходом, те са:

1. Точно разпознаване на доброто и злото, истината и красотата т. е. придобиване едно определено увличание кжм благородството на сжрдцето, което повдига човека над всички сжвсем обикновени и дребнави неща.

2. Освобождение от всеко алчно пожелание за определени, ограничени предмети и устремяване сжрдцето и волята кжм вечното и реалното: туй сжвсем не значи апатия и бездействие, а напротив, пжлна симпатия кжм всяко нещо, като се

заличава всяко лично пожелание към тези ограничени неща.

3. Третото наименовано качество се състои от един сбор от шест качества или добродетели които са: а) Обуздаване, успокояване на нашата мисъл. б) Овластяване нашето физическо сърце и нашите чувства или контрола над нашата дейност; в) Толерантност — факта обаче да не бъде свързан с никаква религиозна форма и от никакво лично мнение т. е. не да сме толерантни, защото някоя религия или закон повеляват това, а заради самата добродетел, която ни прави да виждаме зад всяка форма едничката истина, която му е присъща: Любов и симпатия към всички същества, каквото и да бъде тяхното вярване; г) Търпеливост и мъжество в мъчнотиите и скръбта; д) Съвършено съсредоточване т. е. да придобием способността да задържахме мисълта си фиксирана по нашата воля върху един предмет и е) Доверие в себе си, в Учителя и в истината.

4. Четвъртото наименовано качество е решителното намерение да се освободим от всяка определена мисъл за достигане чрез тази тренировка някаква егоистична цел; като: правим го, защото желаем разбирането на всичко или правим го, защото ще можем да сполучим да обгрнем с съзнанието си целата вселенна.

Но като последен анализ всички тези наименовани качества можем да сведем в две: 1) Съсредоточване т. е. пълен контрол над нашия ум и над нашето будно състояние и 2) Абсолютно спокойствие (абсолютна вътрешна тишина). Спокой-



ствие и тишина, защото, ако вие искате да достигнете до там, че да отговаряте на тежките трептения на природата, за които говорих, ще ви бъде невъзможно до като страстите свободно се ширят в вас, до като користта, алчността и умразата ви увеличат насам и на татък. Още, както спокойствието, тжй и съсредоточението е нужно, защото, ако престанете да бъдете съсредоточени в вашата мисъл и вашата мисъл стане недейтелна и апатична, вий никога не ще можете да отговаряте на тези трептения.

Ето защо, за да придобиете непосредствено знание за изтжнчените, сютбилните фактори на вашата природа, вий трябва да имате две съществени качества: Пжлно вътрешно спокойствие и съвършено съсредоточаване на мисълта.

Пжрвото от тия две качества се придобива, като се отмахне мисълта за своето аз;\*) като се премахне суетността и егоизма, които сж главната причина, за вжлнения и раздражения в нас.

Второто се придобива като преодоляваме в нас си неподвижността (бездействието) и се посветим на жива и енергична деятелност, с която да проявим всичките си способности. Ний трябва от една страна да упражним активно всички наши способности, за да нарастне могжществото на нашата натура; да пределедем всички мжчнотии, за да увеличим нашата сила на съсредоточение и от друга пжк страна трябва, като сме карйно деятелни, да работим за да премахнем от нашата природа всяка егоистична мисъл и така да постигнем

---

\*) За своята физичка личност.

сжвжршено вжтрешно спокойствие; с една реч ний трябва постоянно да действуваме през живота си, но без лични цели и интереси.

Тази безкористна дейност може да се постигне, като се излиза от разни гледища: Аз не мога набжрзо да ви ги обясня, но доста е за сега да ви спомена, че тези пжтища за развитието сж разделени от индусите на три, наречени респективно: 1-о Пжт на абстрактното сжзнание, 2-о Пжт на активното благочестие и 3-о Пжт на любовта и преданната набожност.

Тжй като третия от тези пжтища е най лесно вжсприемлив за повечето от хората, аз ще кажа за него неколко думи, като оставя на страна другите два; ще се опитам да покажа как чрез любовта и самопожертвуванието можем да станем напжлно спокойни и сжвжршено сжсредоточени, които качества сж тжй необходими за развитието на божественното ясновидение.

Но даже самата природа на любовта изисква да има един конкретен предмет, вжрху който да се отправя; невжзможно е да се обича безкрайното пространство; нам ни трябва един определен предмет, за когото да можем ясно да мислим, и когато ний отправяме любовното си чувство кжм едно висше сжщество, става това, което можем да наречем преданност или обожавание.

Ето защо това чувство, като е любов, изисква един определен предмет, кжм който да бжде отправено; ний не можем да отправяме тази любов, тази преданност кжм едно Божество сжвжршено отвлечено (абстрактно). Култа на абстрактното бо-



жество е достигнен само за тези, които следват двата първи от гореказаните ни пътища. А конкретния Бог, потребен за обожаване на следващия третия път, где ще го намерим? Него можем да търсим само в съвършения човек, който едновременно е и Бог и Човек, който обгръща в себе си и Божественото съзнание и, когато наричат: Христос, Буда или Кришна. Вий разбрахте вече, че в основата на всяко същество стои Бог. Възвишен, съвършен човек е този, който схваща в него си съзнанието на това божество; такъв човек може да каже с пълно съзнание, с чиста съвест: „МОЯ ОТЕЦ и аз сме едно“, както Христос го е казал преди две хиляди години и, ако искате да употребим индуската дума, можем да кажем — Soham „аз съм това“. Думите сж различни, но идеята, смисълта им е същата: това е постоянното осъществяване на едентичността на човека с Бога.

Човек, който е достигнал до там, е съвършен човек, — той е Бог на земята. Всички ний имаме в нашите сърдца божествена искрица; Божествения живот трепти в сърдцата на всички същества, само че тези трептения на божественното сърдце в нас сж слаби, бавни и достигат висшата степен на силата и могъществото у този, който е придобил съзнанието на Божественното същество. И само човека, който следва пътя на преданното обожаване, може най-добре да обожавва това божествено въплъщение в човека. Той може да вземе за свой идол Христа, ако живее в християнска страна; Буда и Кришна, ако живее в Индия; всички те не сж освен въплъщение на Бога върху зе-

мята; като се отправя към тех, обожателя им се отправя към туй, което наистина е Бог; защото, трябва да знаете, че човек не може да схване Бога и да го обожават така, както е той; И тези, които сж твърде горди за да не приемат божествеността на един Буда, на един Кришна или на един Христос и, които, при все това искат да обожават Бога, обожават едно отвлечено понятие, каквото сж си сжздали за Бога: а защото те никога не сж го виждали, така, както е той, такива хора сж идолопоклонци. Техния идол, макар да е вжн от физическия свет, пак е Идол.

Обратното, човека, който обожават тези божественни вжплощения, обожават конкретната форма на проявения Бог и започват да живеят за това идеално сжщество, както един приятел би живял за своя любим приятел, комуто е предаден от все сжрдце. Всички негови дела на верующ ще бждат правени единствено от любов към Бога, когото той обожават; казано с една реч, той мисли само за своя Учител, Господ; никоя друга лична мисъл не беспокоит сжрдцето му даже за минутка; или, другояче казано, той комбинира вече в своята природа в едно и сжщо време елемента на спокойствието и елемента на сжсредоточаванieto.

И тжй като обожават през всичката дейност на живота си този Господ, човек се приготвя за пжтя на мистическото ясновидение, за което говорих. Освен това, по самия факт, че заживяват мистично, той почва постоянно да сжзерцават; мисълта му се сжсредоточават дено и ноще върху този единствен негов обект, на обожаванieto и той пре-



харва живота си спокойно в съзерцание, в молитвено и благоговейно настроение.

До колкото той съзерцава своя Господ, до колкото той държи сърдцето и духа си в това специално расположение, в състояние на съвършено спокойствие и тишина, до толкова тънките трептения на природата постепенно възбуждат съответните съзвучия и хармонични трептения в всичките фактори на неговата натура. Той постепенно захваща да става съзнателен за всичко онова, което го окружава в физическия и в свърхфизическия мирове; той става ясновидящ! Колкото повече се повдига към по висшите светове, толкова повече започва да разбира тайните на живота, на своя собствен живот; той си спомнява своите минали съществувания и вижда последователния развой на своето същество през времето на всичките му прояви. Той вижда как закона за причинността, или на всеобщата справедливост се прилага към всяко нещо и си остава пак съвършено спокоен, защото през всичките тези животи той вижда и познава един единствен живот.

Само такъв един човек е истински ясновидец и става мъдрец; той е придобил мъдростта на истината, като е констатирал, че в природата има само един единствен живот.

Еднаж разбрал това, той се преиспълня с любов към всички същества, защото ги вижда като съставни части на самия него и им посветява живота си. Любовта, която е израз на мъдростта, се свежда за свой ред в симпатия към всички същества.

Прочее с пълното усъвършенствование на

нашата природа, Идеала — пълното ясновидение и разбиране на нещата в вселенната — е постигнат и човек става мъдрец и ясновидец. Пътят към този идеал е пътят на съвършенното безкористие, на безстрастната и безкористна дейност, която го довежда до пълната любов, до съвършенната мъдрост, пълна сила, власт и могъщество!



В следующите беседи подробно и ясно ще бъдат разгледани всички мирови загадки под дълбокия анализ на индуската мъдрост; под светлината на Христовото учение и всичко сапоставено под микроскопа и телескопа и везните на съвременната Западно Европейска наука.



ЦЕНА 3 ЛЕВА.